

Síntesi del llibre La matèria sensible. Tècnicas experimentales de pintura. Colección Imagen, arte, color y fotografía. Julian Irujo. Ed H.Blume 2008

Miquel Pescador 2013 www.miquelpescador.com

Experimentacions amb pintures: Components

Pintura: un mitjà líquid o pastós (aglutinant) i una pols de color (pigment)

Pigments

No val a pena fabricar els nostres propis pigments ja que el mercat té una gran varietat.

Però si pot ser interessant elaborar pintures amb caracterísitiques texturals especials.

Experimentar amb les variants de matèria i de densitat (pastes amb color).

Aglutinants

Els diversos procediments pictòrics es diferencien per l'aglutinant.

oli de llinosa: tècnica de l'oli
goma aràbiga: aquarel.la
cera: encàustica
resina acrílica: tècnica acrílica
ou o emulsió semblant: tremp o tèmpera.
aigua i calç: fresc
sense aglutinant: dibuix, pastel. Cal fixador per enganxar el pigment al suport.

Diagrama de fases de la matèria sòlida. La matèria sòlida és el punt més dens i més estable.

Material bàsicament líquid amb la **propietat d'unir, pegar, secar i durar.**

Diagrama de fases de la matèria líquida.

Les **tècniques grasses**: L'oli de llinosa, la resina alquídica, altres olis de pintures i vernissos industrials (esmail sintètic); **sequen per oxidació**, absorbint l'oxigen de l'aire, de manera que **augmenten de volum** en secar. Pot generar arrugues si s'usa aglutinant en excés.

Les **pintures magres**, en secar, **evaporen aigua i perden volum**. Poden esquarterar-se si els empastes són gruixuts i si s'assequen massa ràpidament.

Diagrama de fases de la matèria gasosa.

Acrílic: si augmentem la quantitat d'aglutinant (gel + color), obtenim una matèria densa, brillant i semitransparent.

Encàustica (aglutinat: cera d'abelles): podem variar les proporcions d'aglutinant per aconseguir empastes semitransparents o translúcids.

Emulsions: barrejar magre i gras. Necessitem un mitjà emulsionant per integrar-los (ou, cola cel.lulòsica, amoniac dissolt en aigua)
acrilic + oli
coles + cera i alguarràs

Diluents

2 Diluents principals:

essència de trementina, **aiguarràs** o **essència de petroli (White spirit)**: per a pintures grasses

aigua: pintures magres.

Diagrama de fases de la matèria líquida.

Principal factor: modificar la densitat, aconseguir traços més fluïts, aconseguir efectes de transparència.

Diagrama de fases de la matèria líquida.

Funció 1: facilita estendre amb rapidesa una primera capa de pintura **-tacar el quadre**

Diagrama de fases de la matèria líquida.

Funció 2: en diluir el color disminuim l'opacitat o capacitat cobrent **-efectes de transparència o veladures.**

Diagrama de fases de la matèria líquida.

Funció 3: en disminuir la densitat del color i fer-lo fluït, podem obtenir efectes com **la disolució o barreja de pintures líquides el goteig o dripping**

Diagrama de fases de la matèria líquida.

El contrast entre densitats pot ser un recurs expressiu: contrast entre zones empastades i ntlides amb zones difuminades (diluides).

Jugar amb si el suport està imprimat (grau d'impermeabilització) o no imprimat (la pintura diluïda penetra en el suport i es fa evanescent).

Diagrama de fases de la matèria líquida.

Per aconseguir aspecte mate: Per a l'acrilic, cola cel.lulòsica Per a l'oli, caseïna

Medium

Diagrama de fases de la matèria líquida.

Si volem **diluir la pintura sense que el color perdi massa intensitat**, utilitzarem medium. És una barreja d'aglutinant i diluient a la qual podem afegir vernís.

Diagrama de fases de la matèria líquida.

Tècnica de l'oli: medium de trementina, una mica de vernís i oli de llinosa o de nous.

Si volem **assecat ràpid**: medium de resina alquídica sintètica d'oli modificat (liquin).

Additius

Milloren les qualitats del mitjà o per evitar els seus defectes.

No convé abusar d'ells.

Secatius i retardadors d'assecat

Oli: secatiu de cobalt
Acrilic: retardador perquè sequen molt ràpid, especialment sobre superfície extensa.

Estabilitzadors per a l'oli

Cera d'abelles per mantenir junts pigment i oli al tub.

Desinfectant per a pintura a l'ou, aquarel.la, gouache per evitar l'aparició del moho. Són l'essència de clau, el fenol i el vinagre.

Plastificant per a la goma aràbiga (aquarel.la)

S'afegeix **glicerina** o sucre dissolt en aigua.

Humectant per a material aquós

Hiel de buey. Permet que un material aquós s'estengui uniformement sobre diverses superfícies sense agrupar-se en gotes.

Enduridors per a la cera vernís de resina de dammar concentrat o la cera de carnauba. Atorguen major duresa a la cera seca.

Augmentar o reduir la brillantor del color

Vernissos. Principalment és protector, però barrejat amb el diluient pot formar part del medium. Barrejat amb cera i altres components, pot ser menys brillant o satinat. Per aconseguir aspecte mate: Per a l'acrilic, cola cel.lulòsica Per a l'oli, caseïna

Diagrama de fases de la matèria líquida.

Per aconseguir aspecte mate: Per a l'acrilic, cola cel.lulòsica Per a l'oli, caseïna

Aplicables sòlids: collage

Materials enganxats.

Tesseles (mosaic)

Textura: rugositat, brillantor i densitat

El pintor no empra colors purs sinó matèries acolorides. Les qualitats de la matèria dúctil i la seva presència física de la seva textura intervenen de forma important en la configuració de l'obra.

Diagrama de fases de la matèria líquida.

La pintura permet manifestar, amb propietat, **les característiques materials i tàctils de les figures que representa**. Per fer-ho, modifica el seu caràcter mate o brillant, el major o menor tamany del gra pigmentat i la variable relació entre matèria sòlida i aglutinant.

Diagrama de fases de la matèria líquida.

Valors expressius de la matèria. L'estat de la matèria.

Matèria empastada i textura rugosa: sensació de cos sòlid i rocós
Taca creada miñjançant pintura diluïda: associar-se a un líquid
Veladures difuminades, formes emborronades o foses: allò atmosfèric.

Diagrama de fases de la matèria líquida.

Tacte: El reconeixement d'una substància s'obté a través de la vista i del **tacte** (sensacions sinestèsiques).

Tocar és contactar, posar-se en relació directa amb alguna cosa. Sentir el relleu, temperatura, humitat, duresa, suavitat i moviment.

Tacte és un sentit afectiu: Plaer i dolor també es troben a la pell (càrcia-agressió, càlid i suau-aspre i agut).

Tocar i ser tocats.

Furgar, desentranyar i introduir-nos en l'interior de l'altre cos o abraçar rodejant l'exterior.

Tacte i afecció i desig.

Aristòtil: éssers vius amb tacte també tenen desig. El sentit és la proporció. Els excessos en allò sensible produeixen dolor o destrucció.

Diagrama de fases de la matèria líquida.

Poder sinestèsic de les associacions que fem als quatre elements naturals: terra, aire, aigua i foc. La matèria és el nostre mirall energètic (G. Bachelard)

Contrast de textures (rugós-llia)

Brillantor.

L'aglutinant produeix un efecte òptic que intensifica el color. Si augmentem la proporció de pigment, tornem mate la pintura.

Els contrastos de brillantor en un mateix quadre no són recomanables en un principi però poden ser un recurs expressiu.

Síntesi del llibre La materia sensible. Técnicas experimentales de pintura. Colección Imagen, arte, color y fotografía. Julian Irujo. Ed H.Blume 2008

Miquel Pescador 2013 www.miquelpescador.com

Experimentacions amb pintures: Tècniques de superposició

La **superposició** la podem fer de dues maneres:

Pintura transparent més o menys diluïda que deixa entreveure allò anterior.

Quan cobrim de color una capa anterior, quasi mai ocultem completament la superfície primera. El color queda matisat per la superposició dels colors. La textura i les pinzellades del fons continuen essent visibles.

Efecte cortina: redueix el contrast i la nitidesa de la imatge inferior.

Efecte cromàtic: efecte òptic de suma o barreja dels colors de les dues capes.

Colors opacs cobrint parcialment la base: deixant forats sense cobrir entre les pinzellades, línies, plans...

El quadre de la Verge amb el Nen Mort, de Hans Memling, és un exemple de superposició de capes.

Elaboració del quadre per capes: Des de l'aparició de l'oli i fins a la pintura impressionista, els pintors seguien, en general, un procés d'elaboració del quadre per capes.

S'iniciava dibuixant la figura sobre fons (blanc, ocre o gris verdós).

Color en capes fines i diluïdes.

Grisalla: un prepinatat monocrom, definint el clarobscur amb el pinzell.

Un cop seca la base de grisalla, es van aplicant **veladures de color, en distintes capes i etapes**.

El quadre de la Verge amb el Nen Mort, de Hans Memling, és un exemple de superposició de capes.

Aquest procediment implicava temps d'espera per deixar secar cada capa. Per això, molts autors pintaven diverses obres al mateix temps.

Per **conservació** feien les capes base magres (fons al tremp) i anar afegint progressivament més oli a les capes superposades (**gras sobre magre**).

El quadre de la Verge amb el Nen Mort, de Hans Memling, és un exemple de superposició de capes.

Pintura alla prima: **Impressionistes**: immediatesa de la pintura alla prima.

Implica realitzar l'obra **en una sessió o treballant la superfície quan encara és humida**.

Per això, **volien retardar l'assecat** usant oli de cascall, d' assecat lent.

El quadre de la Verge amb el Nen Mort, de Hans Memling, és un exemple de superposició de capes.

Pintura acrílica, pel seu temps ràpid d'assecat, permet una **llibertat total** d'aplicació.

El quadre de la Verge amb el Nen Mort, de Hans Memling, és un exemple de superposició de capes.

L'ús del color representatiu

És un **tema complex** que requereix un traçament profund i específic.

La funció representativa del color implica traduir la realitat cromàtica i lluminosa d'objectes tridimensionals al pla.

El quadre de la Verge amb el Nen Mort, de Hans Memling, és un exemple de superposició de capes.

La representació implica una traducció de la realitat al pla, mitjançant uns materials que no són llum.

No és possible donar realment llum a un color. Però sí **podem crear la sensació de lluminositat** aprofitant les propietats dels sistema que emprem.

Blanc i negre no són llum, sinó un gris clar i un gris fosc que barrejats amb altres colors redueixen la seva saturació.

La impressió lluminosa d'un to saturat pot ser superior a la produïda pel propi color aclarat i agrisat amb blanc. Convé, doncs, mantenir un equilibri entre lluminositat i saturació.

El contrast cromàtic també pot servir per donar sensació de claredat i fosc.

L'ombra violàcia intensifica l'efecte d'una llum groga La llum rosada il·lurà en un objecte verdós.

El quadre de la Verge amb el Nen Mort, de Hans Memling, és un exemple de superposició de capes.

No **existerixen regles universals en l'ús del color**. Allò que cal és dotar de **sentit i coherència** a l'opció triada. **No existeixen colors bruts o excessivament intensos sinó tons fora de context**.

Des de l'Impressionisme són freqüents les ombres violetes, les blavoses, verdes o vermelloses.

El quadre de la Verge amb el Nen Mort, de Hans Memling, és un exemple de superposició de capes.

Veure el color real: mirar la fotografia d'un rostre a l'ordinador

Comparem els tons lluminosos de pell, ull i llavis.

Per observar millor l'organització de tons **sense perdre'ns en el detall**: **Ajuts del propi programa per visualitzar els plans cromàtics de la imatge** (postentzació).

Mirar amb els ulls entornats.

Per pintar la pell del rostre no es pot aplicar un sol to.

Més aviat, sembla necessari **emprar tots els colors de la paleta per representar tots els matisos** de la pell.

Veladures

Tots els **pigments** diluïts produeixen un efecte de transparència, encara que **alguns són més opacs i cobrents que altres**.

Perquè el **color no perdi intensitat** en una veladura convé **usar medium** més que diluient o bé una barreja de medium i diluient. Per a oli: trementina amb oli de llinosa i vernís o medium alquídic d'assecat ràpid (liquin)

Efectes de goteig amb la gravetat.

Es pot aconseguir **transparència amb elements sòlids que en interacció amb els aglutinants es tornen translúcids o transparents** (tovalló de paper...)

Grisalles colorejades per capes

És especialment adequada per a treballar **efectes de clarobscur** on es pretengui jugar amb la llum i el color.

El quadre de la Verge amb el Nen Mort, de Hans Memling, és un exemple de superposició de capes.

Base: figura o retrat en tons grisos.

Pintar amb blanc i negre sobre fons gris (amb colors opacs o jugant a crear tons per dilució del negre o del blanc amb medium).

Pintar amb negre / gris sobre fons blanc...

Transferència de fotocòpia en blanc i negre rebaixada.

Pintar la grisalla monocromàtica amb una tonalitat com verd o ocre.

El quadre de la Verge amb el Nen Mort, de Hans Memling, és un exemple de superposició de capes.

Sobre la base seca, apliquem el **color en una estructura de tres capes successives** que deixarem assecar entre elles. Atents a les **barreges cromàtiques o degradats** que es produeixen.

Primer, groc
segon, vermell
finalment, blau

Les zones lluminoses quedaran en blanc o amb poc groc i potser una mica de vermell. **Els tons mitjos** sumaran paulatinament vermell i una mica de blau. **A les ombres**, es podran superposar els tres colors, tendint més cap als blaus, verds o violetes.

El quadre de la Verge amb el Nen Mort, de Hans Memling, és un exemple de superposició de capes.

Es pot jugar amb l'opacitat d'algunes capes de color també.

Podem corregir errors, repintar zones...

Superposicions

La **superposició d'una figura sobre altra** és un

recurs clau de l'art del s XX que suposa **organitzar l'espai del quadre com a estructura autònoma** i no com a pantalla de projecció (perspectiva cònica).

Més que copiar la realitat, es tracta d'emprar uns recursos significants, organitzant-los en el quadre per significar la realitat.

És l'**organització tipus collage** en què les unitats plàstiques i icòniques prenen autonomia i es superposen o juxtaposen sense haver d'ajustar-se a la representació naturalista.

Transparències

Superposició de trames i figures només contornejades o només ombrejades

Els límits de les àrees de color no coincideixen amb les línies de contorn

El quadre de la Verge amb el Nen Mort, de Hans Memling, és un exemple de superposició de capes.

Exemples:

Crear àrees de color de fons sobre les quals projectem línies de dibuix (contorns) que no encaixen amb elles. Cerquem algun tipus d'unitat en el conjunt

El patró atzarós de colors ens suggereixen formes que s'interrelacionen.

Un dibuix a bolígraf s'amplia d'escala, de manera que el grafisme pren molta importància. I apliquem color a tota la superfície. I redefinim la forma. Cerquem comunicar amb major intensitat el caràcter de la realitat sense necessitat de ser mimètics.

El quadre de la Verge amb el Nen Mort, de Hans Memling, és un exemple de superposició de capes.

Síntesi del llibre La materia sensible. Técnicas experimentales de pintura. Colección Imagen, arte, color y fotografía. Julian Irujo. Ed H.Blume 2008

Miquel Pescador 2013 - www.miquelpescador.com

Experimentacions amb pintures: Esgrafiat i grattage

Relació amb la líbido: desemmascar, escobrir allò ammagat..



Necessita dues capes o més superposades.

S’actua desaplicant pintura per descobrir pintura de la capa base.



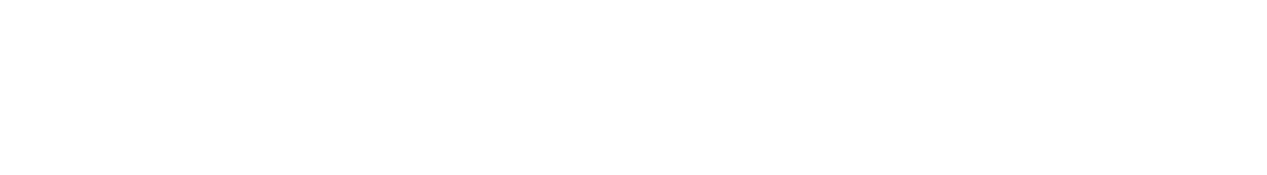
Capa superior humida-resultats espontanis

Capa superior semiseca-disolvent i drap

Capa superior seca-cutxilla o paper de vidre



Descontxat: procediment agressiu que arrenca pintura deixant el rastre de l’acció.



De-collage: encolar papers treballats superposats. I després anar arrencant capes: apareixen imtages atzaroses.

Experimentacions amb pintures: Gofrat i relleu

Gofrat: reproducció d’una forma en relleu sobre una superfície, normalment de paper (mullem el paper i el presionem contra l’objecte).



Experimentacions amb pintures: Interacció de pintures



Surrealistes: tècniques accidentals que persegueixen crear efectes formals i texturals inesperats, per provocar suggerències fantàstiques.

Fumage, decalcomania, decollage, frottage, gattage, oscilació o dripping, pintura matèrica, disolució i incompatibilitat de medis.



Disolució: barreja de pintures líquides sobre el pla del quadre. Almenys dos colors diferents, deixant que es barregin entre si abans de secar-se.

Grau de fluïdesa o densitat o grau de disolució de cada medi. Si una de les pintures està més o menys diluïda amb diluient, crea capa de pintura més fluïda i transparent (com vetes) en interaccionar amb l'altra pintura que és més densa.

Temps d’assecat de les pintures i el moment en què s’aplica o es barreja un líquid amb l'altre.

L’horitzontalitat o inclinació del suport.

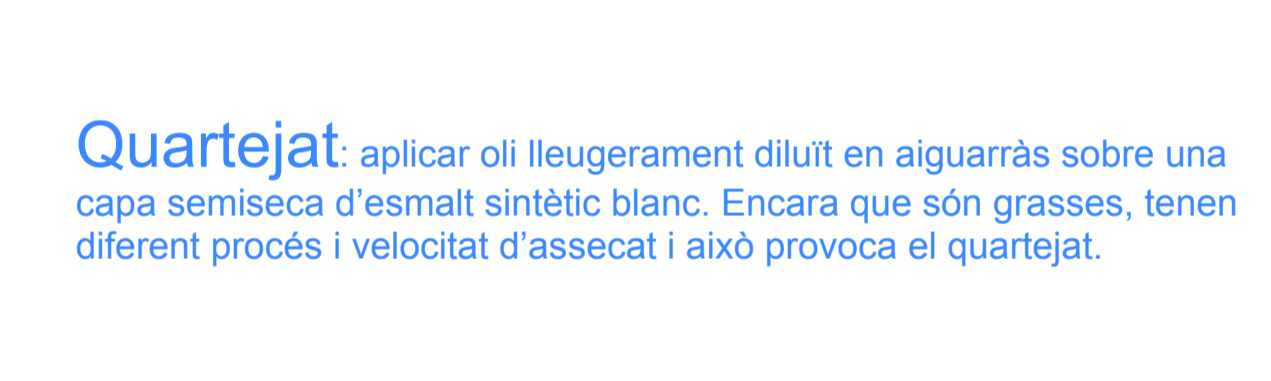
Les propietats físiques dels pigments i aglutinants utilitzats.



Incompatibilitat de medis: tipus de disolució en què les pintures no es barregen entre si homogeniament. **Unió d’una pintura magra (dilüïble en aigua) i altra pintura grassa (o diluïble en trementina)**. Obtenim un efecte textural peculiar.

La incompatibilitat pot ser a causa de diferències en la velocitat i el procés d’assecat.

Això provoca cert rebuig o alteració d’un material o alteració d’un material en combinar-lo amb l’altre, donant lloc a esquerdaments o cuartejaments de la superfície.



Gotes: Acrílic sobre oli sec o semisec. Com més diluït estigui l’acrílic, major serà el rebuig de la superfície grassa. L’acrílic es reagrupa en forma de gotes.



La conservació de medi magre sobre gras (en contra de la màxima gras sobre magre) pot ser bona depenent de:

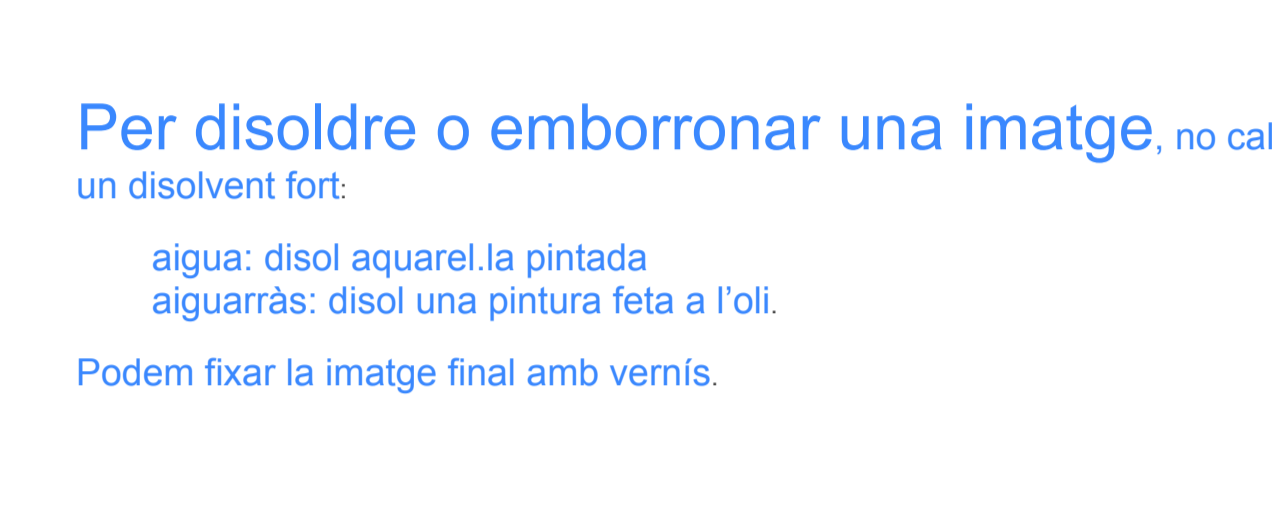
el gruix de cada capa
la capacitat adhesiva del medi magre
integrar els dos materials amb un tercer producte, com un vernís transparent, adhesiu i protector.



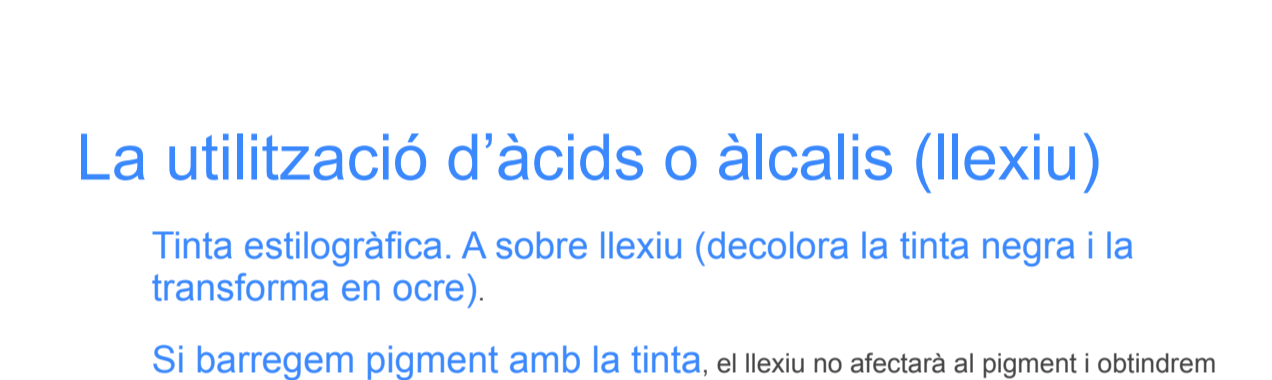
Superposició de medi acrílic i oli diluïts: sobre superfície horitzontal, es vessa acrílic diluït. Quan encara és humida, vessem oli diluït en trementina.

Si, a més, **pulveritzem** les pintures sobre el suport, la interacció serà més subtil.

Tècniques agressives: ataquen i modifiquen la superfície pictòrica. Ús de substàncies corrossives i aplicació de foc o calor.



Sobre fotografies impreses de revistes, aplicar disolvent tipus benzol o toluè. Dilueix el color i emborrona la imatge amb els corriments de la tinta impresa. Finalment, es trasllada la imatge a un suport més durader, mitjançant un procediment fotomecànic o fotoelectrònic.



El problema és que la imatge no és estable ja que el llexiu continuarà la seva acció agressiva afectant també al suport. Només queda reproduir o traslladar la imatge a un altre suport emprant un procediment fotomecànic.



Síntesi del llibre La matèria sensible. Tècnics experimentales de pintura. Colección Imagen, arte, color y fotografía. Julian Irujo. Ed H.Blume 2008

Miquel Pescador 2013 - www.miquelpescador.com

Experimentacions amb estris:

Traç i tramats (grafismes)

<p>3 vessants del grafisme que treballen alhora:</p>
<p>pinzellada o traç, producte d'un estri, amb un material i un suport determinats.</p>
<p>moviment expressiu del pintor: gest</p>
<p>el gest realitzat amb un material tècnic produeix un element formal (línia o efecte gràfic)</p>

La manera de plantejar el dibuix, d'aplicar una pinzellada, té en si mateixa un sentit i un significat que no es pot separar del contingut icònic, i al qual no s'afegeix com un adjectiu superflu.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

Variables tècniques que determinen un traç

suport: *textura llisa* (traç continu fluït) o *rugosa* (traç trencat que destaca la materialitat del suport) / *grau de permeabilitat*

pintura o material aplicable : <i>densitat / quantitat</i>
Efecte matèric : pasta semisòlida en afegir pigment o gra a una pintura. <p>Empastaments: destaquen la presència material de la massa pictòrica i la seva maleabilitat.</p>
Efecte fluït : pintura diluïda <p>Transparència: pintura diluïda dóna sensacions suaus, aquàtiques o aèries. I remet al suport i a les capes inferiors.</p>
estri : <p>Llapis de grau i material diversos</p> <p>Carbonets</p> <p>Retoladors i pinzell-retolador</p> <p>Pintures en barra de cera o d'oli</p> <p>Pinzell de pèl suau o de pèl dur <ul style="list-style-type: none">Rodons (adequats per a dibuixar línies) Plans (adequats per a estendre el color) Llengua de gat</p> <p>Brotxes dures i Raspall: donarà un traç de textura ratllada.</p> <p>Espàtules</p> <p>Pirogravador</p> <p>Tiralínies o pluma per a pintura diluïda</p> <p>El propi tub de pintura ajustant la boca per a diversos gruixos</p> <p>Jeringuilla o mànega pastissera</p> <p>Gomaespuma tallada afilada i mullem en oli diluït amb trementina (traços fins, homogenis i continus)</p> <p>Estris creats per l'artista...</p>

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

Dripping

Matèria vessada des d'un pot foradat o mitjançant un pal empapat amb pintura.

Com no es pot controlar totalment, inclou un cert grau d'atzar.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

Gest

El gest o la manera de moure un estri pictòric es converteixen en una **projecció cap enfora del tacte**: valoració afectiva de la realitat exterior

Acariciar: contacte amable amb l'exterior.
Converteix la superfície pictòrica en suau, tova, càlida, acariciant, reposada.

traç ràpid i violent: tocar punxant, agressivament la realitat.
Converteix la superfície pictòrica en dura, aspra, freda, violeta, àgil.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

Aplicar i estendre pintura

Estampar o fregar

Projecció de pintura

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

Tot estri d'aplicació de pintura deixa la seva empremta marcada a la superfície del quadre.

L'autor decideix fins a quin punt deixa evident aquest rastre o l'elimina.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

Espàtules

Defineix, de manera natural, traços empastats i amb vores definides per la duresa de l'estri.
Gest decidit.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

Rodets

Superfície llisa o texturitzats o de goma amb formes gravades o en relleu.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

Entintar el mateix rodet amb diversos colors alhora.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

Tampons

Superfície plana o texturitzada que es taca amb pintura i, a manera de tampó, es presiona sobre la superfície per transferir la pintura.

<p>Fulles d'arbre</p>
<p>Objectes fabricats per nosaltres (plantilles) i en diferents materials (cartrons d'embalatge, porexpan...)</p>

L'estampació manual dóna lloc a una superfície amb una trama irregular i no del tot cobrent.

Generen efectes de vibració cromàtica entre els colors de la capa inferior i la capa de l'estampat.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

Decalcomania

Pintar una superfície amb oli diluït en trementina i doblegar i presionar sobre una altra superfície i fregar-la. Crea figures simètriques atzaroses.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

Projecció de pintura

Pulveritzar color sobre suports pictòrics: dispersar pintura líquida mitjançant un xorro o corrent d'aire.

<p>pistoles d'aire</p> <p>aerògrafs (perfecte) o frascos de colònia o netejavidres (imperfectes)</p> <p>aerosols</p> <p>pulveritzadors bufant</p>

La pulverització impedeix la definició de línies o contorns detallats.
Si volem vores nítides: cal usar plantilles de reserva

Cal tenir present que cada capa de color se superposarà a les altres a no ser que les tapem amb plantilles

I podem jugar a desplaçar una mica les plantilles perquè les vores no coincideixin exactament: sensació de vibració.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

Forma de les plantilles: planxes perforades, tramades...

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

La pinzellada és un dels elements bàsics de la pintura. La pinzellada és el resultat d'una acció que es realitza amb un estri i un material i que es fa sobre un suport.

Síntesi del llibre La materia sensible. Técnicas experimentales de pintura. Colección Imagen, arte, color y fotografía. Julian Irujo. Ed H.Blume 2008

Miquel Pescador 2013 www.miquelpescador.com

Mitjans fotomecànics i informàtics (Transfer)

Una fotografia impresa sobre tela, amb unes dimensions molt més grans que el suport original.

Des de l'aparició de la fotografia els artistes han aprofitat les facilitats i la rapidesa que ofereix aquest sistema de captació d'imatges per a dibuixar.

Una fotografia impresa sobre tela, amb unes dimensions molt més grans que el suport original.

Diversos procediments per **copiar fotografies a suport pictòric**.

Mètodes artesanals de quadrícula o calcos

Projectors d'opacs
Projectors de diapositives
Canons d'ordinadors

Diversos procediments per **traslladar fotografies a suport pictòric**.

Fotocopiadores

Una **fotocòpia**, més o menys ampliada, **encolada sobre una taula** i recoberta amb una nova **capa de cola o resina acrílica pot servir com a base** per a un quadre.

La tinta negra de fotocopiadora sí és estable en el temps però no les de color de fotocopiadora, impressora i fotografia.

Una fotografia impresa sobre tela, amb unes dimensions molt més grans que el suport original.

Fotoserigrafia (A Warhol, R Rauschenberg)

Serigrafiar en un sol color per després colorejar les figures manualment o amb tons plans.

Una fotografia impresa sobre tela, amb unes dimensions molt més grans que el suport original.

Fotografia sobre suport pictòric

O bé impregnar la tela amb emulsió fotosensible i projectar negatiu perquè quedi revelada la imatge sobre la tela.

Una fotografia impresa sobre tela, amb unes dimensions molt més grans que el suport original.

Impressió digital

Imatge tractada informàticament que és impresa sobre tela amb impressores especials de gran format (fins a 1m d'ample) amb tintes pigmentades de bona estabilitat a la llum.

I és possible continuar treballant la imatge impresa manualment amb olis.

Una fotografia impresa sobre tela, amb unes dimensions molt més grans que el suport original.

Transfer

Una imatge fotocopiada o impresa pot traslladar-se a un altre suport.

Podem fragmentar la imatge, imprimint-la per parts, i recomposar-la sobre el suport unint tots els fragments.

L'objectiu no és obtenir una imatge final perfecta sinó un de partida sobre el qual pintar.

Una fotografia impresa sobre tela, amb unes dimensions molt més grans que el suport original.

Transfer emprant disolvent:

Una imatge impresa o fotocopiada sobre paper i posada en contacte amb altra superfície pot transferir-se fregant pel revers amb un drap o pinzell empapat en disovent (benzol, toluè o altres disolvents potents)

Aquests disolvents travessen la polpa del paper i dissolen la tinta que passa al nou suport.

Obtenim una imatge texturitzada i difusa.

Les tintes de color no són permanents, així que cal escanejar el resultat i imprimir el resultat sobre paper especial.

Podem tractar la imatge posteriorment

manualment amb **veladures i línies**, protegint la tinta amb capa acrílica prèviament.

Una fotografia impresa sobre tela, amb unes dimensions molt més grans que el suport original.

Transfer emprant calor:

Són papers especials. Sobre ell s'ha de fotocopiar o imprimir la imatge que es vol.

Una fotografia impresa sobre tela, amb unes dimensions molt més grans que el suport original.

El paper ver preparat amb un film transparent que s'adhereix mitjançant la calor (planxa de calor).

Com no podem crear el blanc, cal que el suport sigui blanc.

Els papers són DIN A 3 màxim. Si es vol fer transfer més gran, caldrà fer-lo per parts.

Una fotografia impresa sobre tela, amb unes dimensions molt més grans que el suport original.

Transfer emprant adhesiu amb imatge impresa en paper:

Imatge de fotocòpia o impressió digital.

Suport porós: tela, taula o paper.

Hem de començar cobrint amb resina, gel acrílic o altra cola transparent, la superfície impresa i enganxar-la sobre el suport receptor (compte no crear bombolles d'aire).

Deixem secar diversos dies.

Amb drap empapat en aigua, freguem el revers de la superfície encolada, desgastant i retirant poc a poc la polpa del paper. Acabarem eliminant tota la cel.lulosa i deixant només la tinta enganxada sobre el nou suport.

Si no podem eliminar totalment el paper, podem fer capa de vernís per convertir el paper restant en transparent.

I podem fer les transferències sobre fons ja pintat i manipular després del transfer també.

Transfer emprant adhesiu amb imatge impresa en acetat o plàstic:

Pot ser transferida a un altre suport mitjançant l'ús d'una cola adhesiva.

Apliquem gel acrílic sobre el suport o sobre la superfície impresa i els unim. Hem d'evitar els suports impermeables perquè sequi la cola.

Deixem secar durant diversos dies.

Llavors despeguem el plàstic i obtenim la imatge transferida ja que **la cohesió tinta-cola és superior a la cohesió plàstic-cola**.

Però no tots els acetats o materials plàstics per a fotocopiadores i impressores permeten aquest procés.

^[1] Des de l'aparició de la fotografia els artistes han aprofitat les facilitats i la rapidesa que ofereix aquest sistema de captació d'imatges per a dibuixar